

รายงานการดำเนินงานและการกำกับดูแลการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สำหรับช่วงครึ่งแรกของปี 2566

ข้อมูลสรุป

ปี 2566 นับเป็นปีที่ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ โดยเป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ และจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (super aged society) ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ที่ผ่านมาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของสังคมไทยในการเข้าสู่สังคมสูงวัยในแต่ละระดับ นับว่ามีอัตราเร่งที่ค่อนข้างเร็ว ขณะที่ความพร้อมทางการเงินของคนไทยที่จะสามารถพึ่งพาตนเองได้หลังเกษียณอายุ กลับยังไม่มากพอ การออมเพื่อการเกษียณจึงยังเป็นวาระแห่งชาติที่รัฐบาลให้ความสำคัญ โดยสำนักงาน ก.ล.ต. ได้มีส่วนในการเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ ในยามเกษียณอายุ ทั้งนี้ ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 สำนักงาน ก.ล.ต. ยังคงเดินหน้าปรับปรุงพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 (“พ.ร.บ. กองทุนฯ”) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยได้เปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเมื่อช่วงต้นปี 2566 เพื่อนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาพิจารณาประกอบการปรับปรุงกฎหมายให้สามารถรองรับพัฒนาการของโครงสร้างกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่เปลี่ยนแปลงไป การกำหนดหน้าที่ของผู้ดำเนินการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในปัจจุบัน พัฒนาให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีกลไกการกำกับดูแลและคุ้มครองสมาชิกให้ได้รับความเป็นธรรมและโปร่งใส เพิ่มความยืดหยุ่นของการสะสมเงิน การจัดการเงินออม และการรับเงิน รวมถึงให้การกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ เพื่อให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นกลไกการออมและการลงทุนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นสำหรับประชาชนวัยแรงงาน เพื่อรองรับการเกษียณอายุในอนาคต

นอกจากนี้ ในด้านการเปิดเผยข้อมูลกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สำนักงาน ก.ล.ต. อยู่ระหว่างนำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการเปิดรับฟังความคิดเห็นเมื่อช่วงปลายปี 2565 เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล และการรายงานสรุปข้อมูลสำคัญของนโยบายการลงทุน (factsheet) กรณีมีการเพิ่มนโยบายการลงทุนใหม่ ในกองทุนเดิมหรือกรณีมีการจัดตั้งกองทุนใหม่ รวมถึงการจัดทำและจัดส่งแบบรายงานข้อมูลของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประเภทกองทุนหลายนายจ้างที่ไม่ได้เป็นบริษัทในเครือเดียวกันต่อสำนักงาน ก.ล.ต. มาพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยคาดว่าจะเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อหลักการและร่างประกาศที่ได้ปรับปรุงในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2566 เพื่อให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีข้อมูลสำหรับใช้วิเคราะห์อุตสาหกรรม และนำไปจัดทำเครื่องมือเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างนโยบายการลงทุน (comparison tool) เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.ล.ต. ซึ่งจะช่วยให้คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนที่ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มโอกาสในการบรรลุเป้าหมายการออมระยะยาวเพื่อการเกษียณอายุได้ดียิ่งขึ้น

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 เศรษฐกิจไทยยังคงปรับตัวดีขึ้นจากช่วงก่อนหน้า โดยมีปัจจัยสำคัญมาจากการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวซึ่งส่งผลให้ภาคบริการและการบริโภคภาคเอกชนปรับเพิ่มขึ้น ขณะที่แรงกดดันจากการเพิ่มขึ้นของราคาพลังงานอ่อนคลายลง การลงทุนภาคเอกชนและการลงทุนภาครัฐขยายตัวต่อเนื่อง ส่งผลให้ธุรกิจกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีทิศทางที่ดีขึ้นแทบทุกด้าน ซึ่งรวมถึงมูลค่าเงินกองทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่เพิ่มขึ้นจาก 1,382,904 ล้านบาท ณ เดือนธันวาคม 2565 เป็น 1,386,695 ล้านบาท ณ มิถุนายน 2566

นอกจากนี้ จำนวนสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพยังคงปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากสิ้นปี 2565 หลังจากปรับลดลงเป็นเวลา 3 ปีติดต่อกันในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดย ณ เดือนมิถุนายน 2566 มีจำนวนสมาชิก 2,904,799 คน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจำนวนสมาชิกจะเพิ่มขึ้นแต่เมื่อเทียบกับแรงงานภาคเอกชนในระบบแล้ว พบว่าความครอบคลุมของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (coverage) มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 16.4 ใกล้เคียงกับเดือนธันวาคม 2565 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 16.3 ขณะที่จำนวนนายจ้างที่จัดให้มีสวัสดิการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย ณ เดือนมิถุนายน 2566 มีจำนวนนายจ้างที่มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพทั้งสิ้น 22,549 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 จากเดือนธันวาคม 2565 ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2565 (ร้อยละ 1.9) แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 3 ปีย้อนหลัง (ร้อยละ 4.6) ทั้งนี้ แม้จำนวนกองทุนโดยรวมจะลดลง แต่เป็นผลจากการเปลี่ยนประเภทกองทุนจากกองทุนนายจ้างรายเดียวที่มีนโยบายการลงทุนเดียว (single fund) เป็นกองทุนนายจ้างรายเดียวที่มีหลายนโยบายการลงทุน (master single fund) และเป็นกองทุนหลายนายจ้างที่มีหลายนโยบายการลงทุน (master pooled fund)

1. สถานะของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

	ณ 30 มิ.ย. 66	ณ 31 ธ.ค. 65	เปลี่ยนแปลง 6 เดือน		ค่าเฉลี่ย 3 ปี ย้อนหลัง
มูลค่าเงินกองทุน (ล้านบาท)	1,386,695	1,382,904	3,791	0.3%	4.5%
จำนวนกองทุน (กอง)	361	363	-2	-0.6%	-1.0%
จำนวนนายจ้าง (ราย)	22,549	21,898	651	3.0%	4.6%
จำนวนสมาชิก (คน)	2,904,799	2,877,301	27,498	1.0%	-1.6%

1.1 มูลค่าทรัพย์สินสุทธิและจำนวนกองทุน

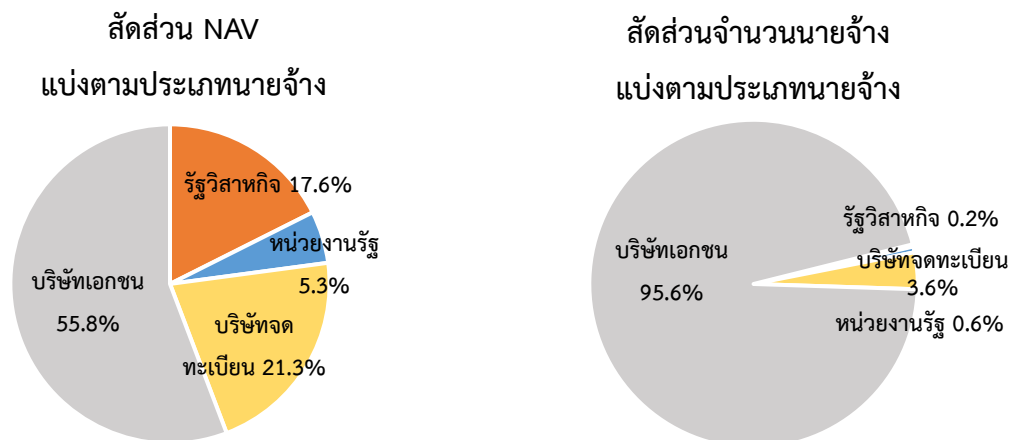
ณ 30 มิถุนายน 2566 ภาพรวมธุรกิจกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเติบโตขึ้นทั้งด้านมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (“NAV”) จำนวนนายจ้าง และจำนวนสมาชิก โดยมีจำนวนนายจ้าง 22,549 ราย และมีจำนวนสมาชิก 2.90 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 และร้อยละ 1.0 จากเดือนธันวาคม 2565 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจากจำนวนลูกจ้างที่เข้ามาเป็นสมาชิกใหม่นั้นมีมากกว่าจำนวนสมาชิกที่สิ้นสมาชิกภาพ นอกจากนี้ แม้ว่ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพจะมีจำนวนกองทุน

ลดลง แต่ NAV กลับเพิ่มสูงขึ้นเป็น 1,386,695 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 จากเดือนธันวาคม 2565 สะท้อนให้เห็นถึงการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างชัดเจน หลังจากได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 มาเป็นเวลาหลายปี

ทั้งนี้ จำนวนกองทุนมีทั้งหมด 361 กองทุน ลดลง 2 กองทุนจากเดือนธันวาคม 2565 โดยเป็นผลมาจากการจัดตั้งใหม่ 1 กองทุน ซึ่งเป็นกองทุนกลุ่มบริษัทที่มีหลายนโยบาย (master group fund) และยกเลิก 3 กองทุน โดยเป็นการจดทะเบียนเลิกกองทุนนายจ้างรายเดียวที่มีนโยบายเดียว (single fund) 2 กองทุน และกองทุนกลุ่มบริษัทที่มีหลายนโยบาย (master group fund) 1 กองทุน เพื่อเข้าร่วมในกองทุนนายจ้างรายเดียวที่มีหลายนโยบายการลงทุน (master single fund) และกองทุนหลายนายจ้างที่มีหลายนโยบาย (master pooled fund) แทน ซึ่งเป็นการเพิ่มทางเลือกในการลงทุนให้แก่สมาชิก และลดต้นทุนการบริหารจัดการ

1.2 นายจ้างในกองทุน

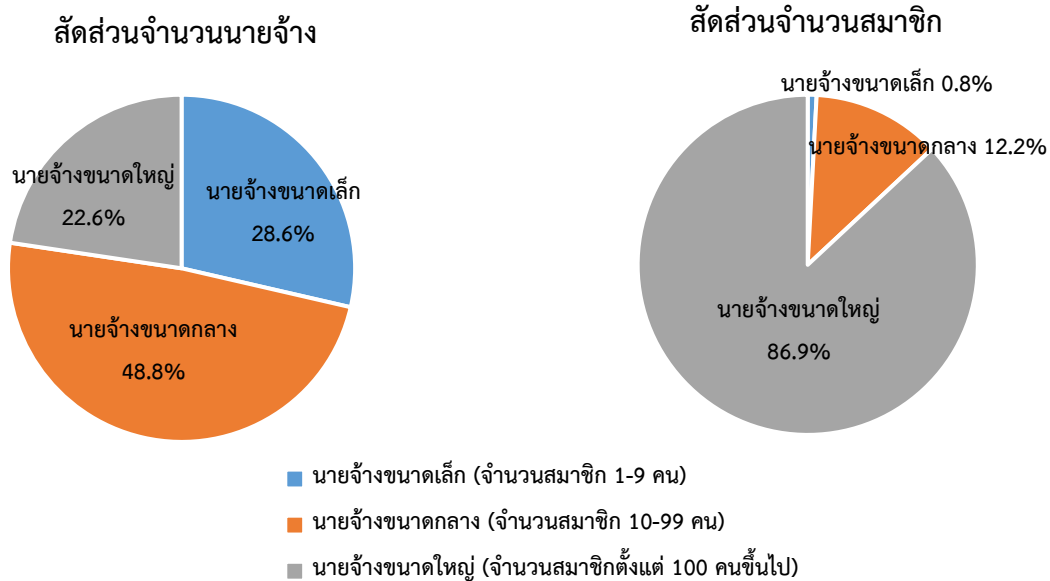
ณ 30 มิถุนายน 2566 นายจ้างที่มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นสวัสดิการให้แก่ลูกจ้างยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่องโดยมีจำนวน 22,549 ราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 4.4 ของนายจ้างทั้งหมด (นายจ้างที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปมีจำนวน 506,299 ราย¹) และหากพิจารณากองทุนแบ่งตามประเภทนายจ้าง² พบว่ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพของนายจ้างบริษัทเอกชนยังคงมีขนาดใหญ่สุดทั้งในด้าน NAV (สัดส่วนร้อยละ 55.8) และจำนวนนายจ้าง (สัดส่วนร้อยละ 95.6) ขณะที่กองทุนของนายจ้างรัฐวิสาหกิจและบริษัทจดทะเบียน แม้ว่ามีจำนวนนายจ้างที่น้อยกว่า (สัดส่วนร้อยละ 0.2 และร้อยละ 3.6 ตามลำดับ) แต่มีสัดส่วน NAV สูงถึงร้อยละ 38.9 ของมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด (สัดส่วน NAV ของรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 17.6 และบริษัทจดทะเบียน ร้อยละ 21.3) ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 จำนวนนายจ้างประเภทบริษัทเอกชนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ขณะที่จำนวนนายจ้างประเภทอื่นมีสัดส่วนลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายจ้างที่เป็นบริษัทจดทะเบียน

¹ ที่มา สำนักงานประกันสังคม, ข้อมูลจำนวนสถานประกอบการและผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม เดือนธันวาคม 2565, จาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_th/b4bcfd2b8fd221f6b00e5de1578dbe6c.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2566)

² ในกรณีที่นายจ้างเป็นทั้งประเภทรัฐวิสาหกิจและบริษัทจดทะเบียน จะจัดกลุ่มเป็นนายจ้างประเภทรัฐวิสาหกิจ

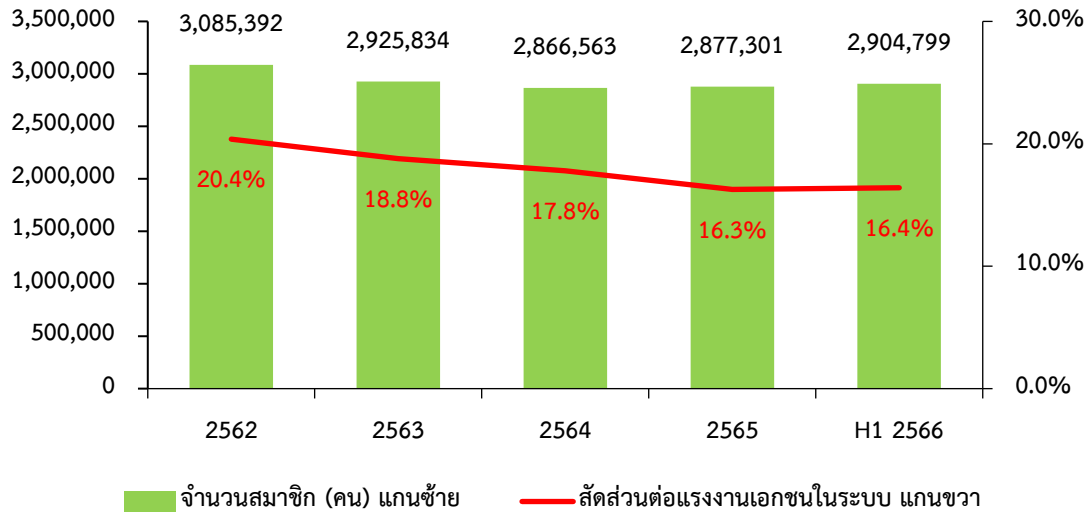
หากพิจารณานายจ้างในกองทุนแบ่งตามจำนวนสมาชิกแล้ว พบว่าเกือบครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 48.8 ยังคงเป็นกองทุนของนายจ้างขนาดกลาง (มีสมาชิก 10-99 คน) ขณะที่นายจ้างขนาดใหญ่ (มีสมาชิกตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป) แม้มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 22.6 แต่ครอบคลุมจำนวนสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 86.9 และตั้งแต่สิ้นเดือนธันวาคม ปี 2565 พบว่า นายจ้างทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีจำนวนเพิ่มขึ้น คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 ร้อยละ 2.7 และร้อยละ 2.3 ตามลำดับ

1.3 สมาชิกในกองทุน

ณ 30 มิถุนายน 2566 สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีจำนวน 2,904,799 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 จากเดือนธันวาคม 2565 ซึ่งนับเป็นการเพิ่มขึ้นต่อเนื่องนับตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2565 อย่างไรก็ตาม แม้จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น แต่หากพิจารณาความครอบคลุมของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเทียบกับแรงงานภาคเอกชนในระบบ (coverage) ซึ่งมีจำนวน 17,679,014 คน แล้วพบว่า มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 16.4 ใกล้เคียงจากเดือนธันวาคม 2565 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 16.3

จำนวนสมาชิกในกองทุน

1.4 ภาพรวมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแบ่งตามประเภทกองทุน

เมื่อพิจารณาภาพรวมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแบ่งตามประเภทกองทุนแล้วพบว่า กองทุนกลุ่มบริษัทที่มีหลายนโยบาย (“master group fund”) เป็นกองทุนที่มีขนาดใหญ่สุดทั้งในด้าน NAV และ จำนวนกองทุน โดย ณ 30 มิถุนายน 2566 มี NAV 514,627 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.1 และมีจำนวน 112 กองทุน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.0 ส่วนกองทุนหลายนายจ้างที่มีหลายนโยบาย (“master pooled fund”) เป็นกองทุนที่มีขนาดใหญ่สุดในด้านจำนวนนายจ้างและจำนวนสมาชิก โดยมีจำนวนนายจ้าง 18,807 ราย คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 83.4 และมีจำนวนสมาชิก 1,589,005 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.7 ทั้งนี้ NAV ของ master group fund และ master pooled fund มีการเติบโตอย่างชัดเจน โดยในช่วง 5 ปีย้อนหลังเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 4.2 และร้อยละ 10.0 ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่านายจ้างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสมาชิกให้มีทางเลือก ในการลงทุน ขณะที่กองทุนประเภทที่มีนโยบายการลงทุนเดียวมี NAV ปรับตัวลดลง โดยในช่วง 5 ปีย้อนหลัง NAV ของกองทุนนายจ้างรายเดียวที่มีนโยบายเดียว (single fund) ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 10.2 และ NAV ของกองทุน กลุ่มบริษัทที่มีนโยบายเดียว (group fund) ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 5.7

ประเภทกองทุน	NAV (ล้านบาท)	อัตรา การเปลี่ยนแปลง เฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี	จำนวน กองทุน (กอง)	จำนวน นายจ้าง (ราย)	จำนวน สมาชิก (คน)
กองทุนนายจ้างรายเดียว ที่มีนโยบายเดียว (single fund)	30,429.2	-10.2%	50	50	80,423
กองทุนนายจ้างรายเดียว ที่มีหลายนโยบาย (master single fund)	242,512.6	4.6%	62	59	241,690
กองทุนกลุ่มบริษัท ที่มีนโยบายเดียว (group fund)	63,476.0	-5.7%	95	1,054	238,149
กองทุนกลุ่มบริษัท ที่มีหลายนโยบาย (master group fund)	514,627.0	4.2%	112	1,152	560,995
กองทุนหลายนายจ้าง ที่มีนโยบายเดียว (pooled fund)	48,647.9	0.2%	20	1,843	194,537
กองทุนหลายนายจ้าง ที่มีหลายนโยบาย (master pooled fund)	487,002.6	10.0%	22	18,807	1,589,005

2. บริษัทจัดการ

ณ มิถุนายน 2566 บริษัทจัดการ (“บลจ.”) ที่บริหารกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีจำนวน 17 แห่ง โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

2.1 บริษัทจัดการที่มีส่วนแบ่งการตลาดโดยรวมสูงสุด 5 อันดับแรก (กองทุนทุกประเภท)

บลจ. ที่มีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิภายใต้การจัดการสูงสุด 5 อันดับแรก มี NAV รวม 942,073 ล้านบาท คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 67.9 ของ NAV ทั้งหมด มีจำนวนกองทุนภายใต้การบริหารจัดการ 251 กองทุน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 69.5 มีจำนวนนายจ้าง 14,460 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.1 และจำนวนสมาชิก 2,326,699 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80.1 สะท้อนให้เห็นถึงการให้บริการที่กระจุกตัวอยู่ที่ บลจ. น้อยราย

ทั้งนี้ บลจ. 5 อันดับแรกข้างต้นครองส่วนแบ่งการตลาดสูงสุดต่อเนื่องจากปี 2563 โดยแต่ละแห่งมี NAV และจำนวนกองใกล้เคียงกับสิ้นปี 2565

2.2 บริษัทจัดการที่มีส่วนแบ่งการตลาดสูงสุด 5 อันดับแรก (เฉพาะ pooled fund และ master pooled fund)

บลจ. ที่บริหารกอง pooled fund และ master pooled fund ที่มีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิภายใต้การจัดการสูงสุด 5 อันดับแรก มี NAV รวม 404,442 ล้านบาท คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดรวมร้อยละ 75.5 ของ NAV ทั้งหมดของกองทุนประเภทนี้ มีจำนวนกองทุนที่ให้บริการ 19 กองทุน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.2 ของจำนวนกองทุนประเภทนี้ทั้งหมด โดยครอบคลุมจำนวนนายจ้างและจำนวนสมาชิกในสัดส่วนร้อยละ 74.8 และร้อยละ 77.2 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ามี บลจ. เพียงไม่กี่แห่งที่ให้น้ำหนักกับการให้บริการกองทุนประเภทนี้ จึงทำให้เกิดการกระจุกตัวขึ้น

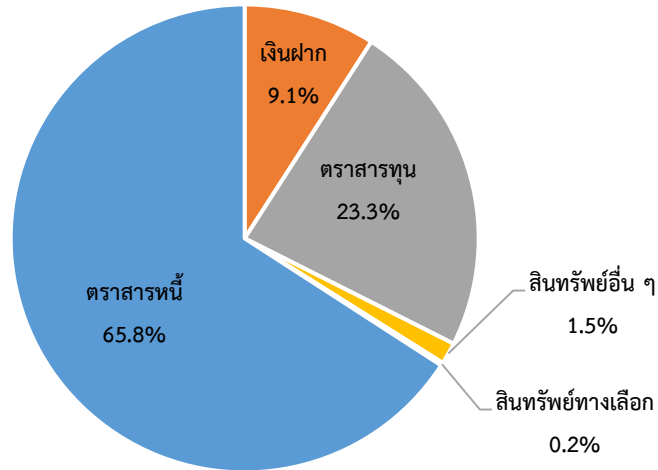
3. การลงทุนของกองทุนแยกตามประเภททรัพย์สิน

3.1 ภาพรวมการลงทุน

ณ 30 มิถุนายน 2566 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีมูลค่าเงินลงทุน 1,400,123 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเดือนธันวาคม 2565 ร้อยละ 0.3 โดยกลุ่มสินทรัพย์ที่มีการลงทุนในสัดส่วนสูงที่สุด ยังคงเป็นกลุ่มสินทรัพย์ที่มีรายได้จากดอกเบี้ยและเงินฝากที่ร้อยละ 74.9 (กลุ่มเงินฝากสัดส่วนร้อยละ 9.1 และกลุ่มตราสารหนี้ร้อยละ 65.8) เทียบกับร้อยละ 73.8 เมื่อเดือนธันวาคม 2565 อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณามูลค่า NAV พบว่ากลุ่มตราสารหนี้เป็นเพียงกลุ่มเดียวที่มี NAV เพิ่มขึ้น โดยกลุ่มเงินฝาก กลุ่มตราสารทุน กลุ่มสินทรัพย์ทางเลือก และกลุ่มสินทรัพย์อื่น ล้วนมี NAV ลดลงทั้งสิ้น

ในด้านการลงทุนต่างประเทศ ณ เดือนมิถุนายน 2566 มีมูลค่า 21,205 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.7 จากเดือนธันวาคม 2565 ซึ่งเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการลงทุนโดยรวม อย่างไรก็ดี สัดส่วนมูลค่าการลงทุนต่างประเทศเมื่อเทียบกับมูลค่าการลงทุนทั้งหมด อยู่ที่ร้อยละ 1.5 ใกล้เคียงกับเดือนธันวาคม 2565 ทั้งนี้ การลงทุนส่วนใหญ่ยังคงเป็นการลงทุนผ่านหน่วยลงทุนต่างประเทศ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 90.1 ของการลงทุนต่างประเทศทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากสัดส่วนร้อยละ 81.8 เมื่อเดือนธันวาคม 2565 โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนผ่านหน่วยลงทุนตราสารทุนและหน่วยลงทุนตราสารหนี้ ที่ร้อยละ 67.2 และร้อยละ 12.4 ของมูลค่าการลงทุนต่างประเทศ ตามลำดับ ขณะที่การลงทุนผ่านหน่วยลงทุนอสังหาริมทรัพย์และหน่วยลงทุนกลุ่มสินทรัพย์อื่น มีสัดส่วนลดลงเป็นร้อยละ 3.9 และร้อยละ 6.4 ของมูลค่าการลงทุนต่างประเทศ ตามลำดับ

การลงทุนของกองทุนแยกตามประเภทสินทรัพย์

3.2 การลงทุนแยกตามประเภทสินทรัพย์

การลงทุนในสินทรัพย์สำคัญมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

(1) การลงทุนในตราสารหนี้

ณ 30 มิถุนายน 2566 มูลค่าการลงทุนในตราสารหนี้คิดเป็นร้อยละ 65.8 ของ NAV โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในตราสารหนี้ที่มีความเสี่ยงต่ำ กล่าวคือ เป็นการลงทุนในพันธบัตร ตัวเงินคลัง และตราสารหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน ร้อยละ 25.9 ของ NAV และแม้มีการลงทุนในหุ้นกู้เอกชนและพันธบัตรที่กระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกัน ร้อยละ 28.8 ของ NAV แต่เกือบทั้งหมดเป็นหุ้นกู้ที่มีอันดับความน่าเชื่อถือในระดับที่ลงทุนได้ (“investment grade”) ขณะที่การลงทุนในหุ้นกู้ที่มีระดับความน่าเชื่อถือต่ำกว่าที่ลงทุนได้ (“non-investment grade”) และหุ้นกู้ที่ไม่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (“unrated”) มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 0.1 ของ NAV ทั้งหมด เป็นหุ้นกู้ที่ออกเสนอขายในประเทศ

สำหรับการลงทุนในตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงิน (“P/N”) ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.9 จากเดือนธันวาคม 2565 โดยมีสัดส่วนเทียบกับมูลค่าการลงทุนรวมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 0.4 เป็นร้อยละ 0.5 ของ NAV ซึ่งส่วนใหญ่เป็นตัวที่ออกในประเทศ และทั้งหมดเป็นตัวที่มีอันดับความน่าเชื่อถือในระดับ investment grade

(2) การลงทุนในตราสารทุน

มูลค่าการลงทุนในตราสารทุนลดลงร้อยละ 3.8 จากเดือนธันวาคม 2565 โดยเป็นการลดลงของการลงทุนในประเทศ ส่งผลให้สัดส่วนการลงทุนในตราสารทุนเทียบกับมูลค่าการลงทุนรวมลดลงจากร้อยละ 24.3 เป็นร้อยละ 23.3 ของ NAV ทั้งนี้ การลงทุนในตราสารทุนส่วนใหญ่เป็นการลงทุนตรงที่สัดส่วนร้อยละ 16.8 ของ NAV โดยลงทุนในหุ้นกลุ่ม SET 50 เป็นหลัก ส่วนการลงทุนในหน่วยลงทุนตราสารทุนมีสัดส่วนร้อยละ 6.5 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหน่วยลงทุนตราสารทุนในประเทศ

(3) การฝากเงิน

ณ เดือนมิถุนายน 2566 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมียอดเงินฝากธนาคารและบัตรเงินฝาก ลดลงร้อยละ 16.9 จากเดือนธันวาคม 2565 ส่งผลให้มีสัดส่วนเทียบกับมูลค่าการลงทุนรวมปรับตัวลดลงจากร้อยละ 11.0 เป็นร้อยละ 9.1 ของ NAV โดยการฝากเงินเกือบทั้งหมดเป็นเงินฝากในประเทศ

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ 30 มิ.ย. 66		ณ 31 ธ.ค. 65		เปลี่ยนแปลง	
	มูลค่า	% NAV	มูลค่า	% NAV	มูลค่า	%
1. กลุ่มเงินฝาก	127,388	9.1%	153,257	11.0%	-25,869	-16.9%
- เงินฝากธนาคาร บัตรเงินฝาก (ในประเทศ)	127,336	9.1%	152,087	10.9%	-24,751	-16.3%
- เงินฝากธนาคาร บัตรเงินฝาก (ต่างประเทศ)	52	0.0%	1,170	0.1%	-1,118	-95.5%
2. กลุ่มตราสารหนี้	921,231	65.8%	876,416	62.8%	44,815	5.1%
2.1 ลงทุนตรง	772,677	55.2%	735,291	52.7%	37,386	5.1%
(1) ตัวแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน	6,534	0.5%	6,001	0.4%	533	8.9%
- ในประเทศ	6,102	0.4%	5,516	0.4%	586	10.6%
- ต่างประเทศ	432	0.1%	485	0.0%	-53	-11.0%
(2) พันธบัตร ตัวเงินคลัง ตราสารหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน	363,140	25.9%	358,298	25.7%	4,842	1.4%
- ในประเทศ	363,140	25.9%	358,298	25.7%	4,842	1.4%
- ต่างประเทศ	0	0.0%	0	0.0%	-	-
(3) หุ้นกู้ ³	403,003	28.8%	370,992	26.6%	32,011	8.6%
Financial Institution	110,135	7.9%	79,002	5.7%	31,133	39.4%
- ในประเทศ	109,263	7.8%	78,154	5.6%	31,109	39.8%
• Investment grade	109,263	7.8%	78,154	5.6%	31,109	39.8%
• Non-investment grade	0	0.0%	0	0.0%	-	-
• Unrated	0	0.0%	0	0.0%	-	-
- ต่างประเทศ	872	0.1%	848	0.1%	24	2.8%
• Investment grade	872	0.1%	848	0.1%	24	2.8%
• Non-investment grade	0	0.0%	0	0.0%	-	-
• Unrated	0	0.0%	0	0.0%	-	-

³ สินทรัพย์ประเภทหุ้นกู้ รวมถึงพันธบัตรที่กระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกัน

	ณ 30 มิ.ย. 66		ณ 31 ธ.ค. 65		เปลี่ยนแปลง	
	มูลค่า	% NAV	มูลค่า	% NAV	มูลค่า	%
Corporate	292,869	20.9%	291,989	20.9%	880	0.3%
- ในประเทศ	292,795	20.9%	291,989	20.9%	806	0.3%
• Investment grade	291,777	20.8%	291,053	20.9%	724	0.2%
• Non-investment grade	21.7	0.0%	22.0	0.0%	-0.3	-1.4%
• Unrated	996	0.1%	914	0.1%	82	9.0%
- ต่างประเทศ	74	0.0%	0	0.0%	74	100.0%
• Investment grade	74	0.0%	0	0.0%	74	100.0%
• Non-investment grade	0	0.0%	0	0.0%	-	-
• Unrated	0	0.0%	0	0.0%	-	-
2.2 ลงทุนผ่านหน่วยลงทุน	148,554	10.6%	141,125	10.1%	7,429	5.3%
(1) หน่วยลงทุนตราสารหนี้	148,554	10.6%	141,125	10.1%	7,429	5.3%
- ในประเทศ	145,915	10.4%	138,789	9.9%	7,126	5.1%
- ต่างประเทศ	2,639	0.2%	2,336	0.2%	303	13.0%
3. กลุ่มตราสารทุน	326,738	23.3%	339,772	24.3%	-13,034	-3.8%
3.1 ลงทุนตรง	235,638	16.8%	255,640	18.3%	-20,002	-7.8%
(1) หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ และใบสำคัญแสดงสิทธิ	235,638	16.8%	255,640	18.3%	-20,002	-7.8%
- ในประเทศ	235,595	16.8%	255,597	18.3%	-20,002	-7.8%
• SET 50	194,331	13.9%	204,145	14.6%	-9,814	-4.8%
• SET 51-100	26,526	1.9%	32,983	2.4%	-6,457	-19.6%
• Non-SET 100	12,991	0.9%	17,285	1.2%	-4,294	-24.8%
• MAI	1,598	0.1%	1,073	0.1%	525	48.9%
• Non-listed	149	0.0%	111	0.0%	38	34.4%
- ต่างประเทศ	43	0.0%	43	0.0%	-	-
3.2 ลงทุนผ่านหน่วยลงทุน	91,100	6.5%	84,132	6.0%	6,968	8.3%
(1) หน่วยลงทุนตราสารทุน	91,100	6.5%	84,132	6.0%	6,968	8.3%
- ในประเทศ	76,847	5.5%	75,373	5.4%	1,474	2.0%
- ต่างประเทศ	14,253	1.0%	8,759	0.6%	5,494	62.7%
4. กลุ่มสินทรัพย์ทางเลือก	3,208	0.2%	3,537	0.3%	-329	-9.3%
4.1 ลงทุนผ่านกองทุน	1,888	0.1%	2,117	0.2%	-229	-10.8%
(1) กองทรัสต์	1,888	0.1%	2,117	0.2%	-229	-10.8%
- ในประเทศ	1,693	0.1%	2,117	0.2%	-424	-20.0%
- ต่างประเทศ	195	0.0%	0	0.0%	195	100.0%

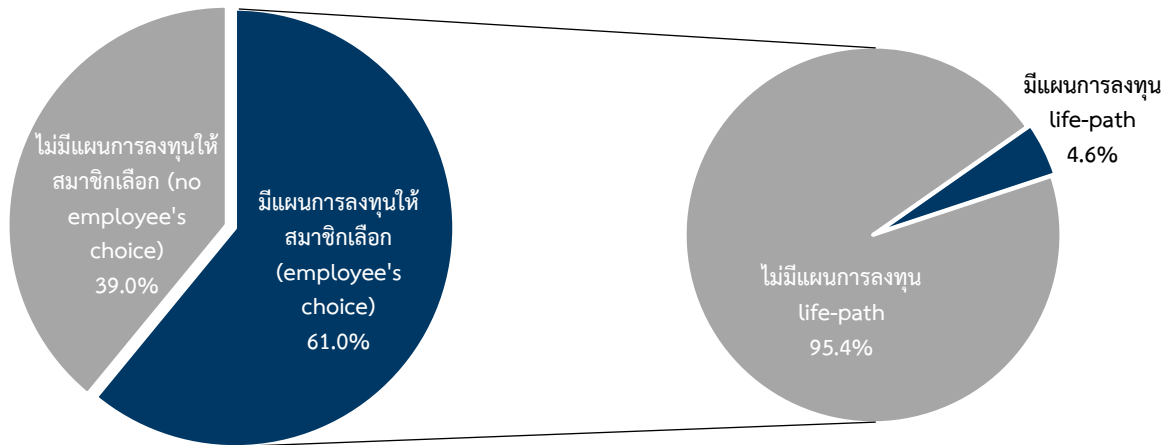
	ณ 30 มิ.ย. 66		ณ 31 ธ.ค. 65		เปลี่ยนแปลง	
	มูลค่า	% NAV	มูลค่า	% NAV	มูลค่า	%
4.2 ลงทุนผ่านหน่วยลงทุน	1,320	0.1%	1,420	0.1%	-100	-7.1%
(1) หน่วยลงทุนอสังหาริมทรัพย์	1,320	0.1%	1,420	0.1%	-100	-7.1%
- ในประเทศ	487	0.0%	577	0.0%	-90	-15.6%
- ต่างประเทศ	833	0.1%	843	0.1%	-10	-1.1%
5. กลุ่มสินทรัพย์อื่น⁴	21,557	1.5%	22,887	1.6%	-1,330	-5.8%
5.1 ลงทุนตรง	437	0.0%	381	0.0%	56	14.6%
- ในประเทศ	0	0.0%	0	0.0%	-	-
- ต่างประเทศ	437	0.0%	381	0.0%	56	14.6%
5.2 ลงทุนผ่านหน่วยลงทุน	9,804	0.7%	9,574	0.7%	230	2.4%
- ในประเทศ	8,429	0.6%	8,338	0.6%	91	1.1%
- ต่างประเทศ	1,375	0.1%	1,236	0.1%	139	11.3%
5.3 รายการค้างรับ/เงินสดย่อย	11,316	0.8%	12,932	0.9%	-1,616	-12.5%
มูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด	1,400,122	100.0%	1,395,869	100.0%	4,253	0.3%

4. แผนการลงทุนของกองทุนรายนายจ้าง

ณ 30 มิถุนายน 2566 นายจ้างที่จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่มีแผนการลงทุนให้สมาชิกเลือก (employee's choice) มีสัดส่วนร้อยละ 61.0 ของนายจ้างทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดือนธันวาคม 2565 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 56.7 อย่างไรก็ตาม นายจ้างเหล่านี้เลือกใช้กองทุนที่มีนโยบายสมดุลตามอายุ ("life-path") ร้อยละ 4.6 ของนายจ้างที่มีแผนการลงทุนให้สมาชิกเลือก ซึ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากช่วงสิ้นปี 2565 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 4.3 ของนายจ้างที่มีแผนการลงทุนให้สมาชิกเลือก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแผนการลงทุนแบบ life-path ยังไม่ได้รับความนิยมมากนัก อย่างไรก็ตาม สำนักงาน ก.ล.ต. อยู่ระหว่างเสนอปรับปรุง พ.ร.บ. กองทุนฯ เพื่อผลักดันให้มีการกำหนดนโยบายการลงทุนสำหรับสมาชิกที่ไม่ได้เลือกนโยบายด้วยตนเอง (default portfolio) ให้เป็นนโยบายที่คำนึงถึงความสมดุลระหว่างความเสี่ยงของเงินออมรองรับการเกษียณ และระดับความเสี่ยงของการลงทุนตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด ซึ่งอาจรวมถึง life-path หรือ target date

⁴ สินทรัพย์อื่น เช่น สัญญาฟอร์เวิร์ด ตราสารหนี้ที่มีสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแฝง (structured note) รายการค้างรับ และหน่วยลงทุนผสม เป็นต้น

จำนวนนายจ้างแบ่งตามแผนการลงทุน

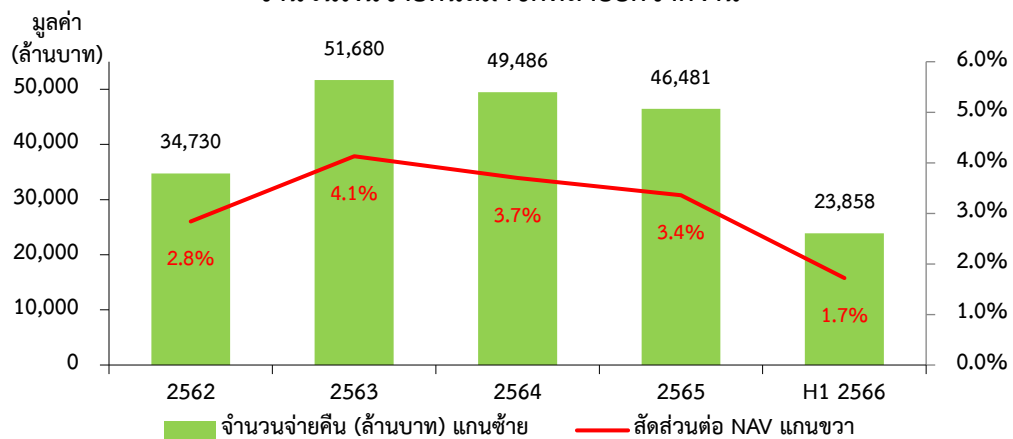

5. การจัดการเงินของสมาชิกเมื่อสิ้นสมาชิกภาพ

5.1 การจ่ายเงินคืนสมาชิกที่ออกจากงาน

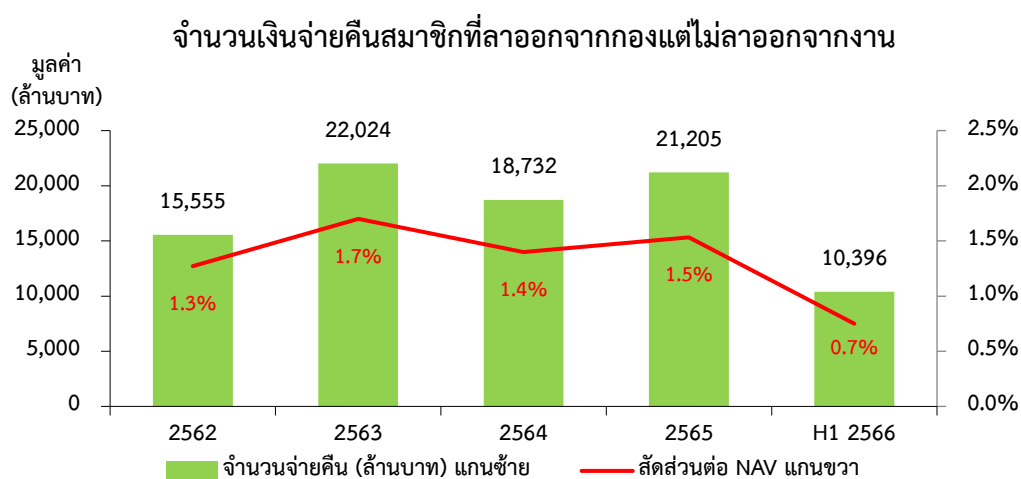
ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 มีสมาชิกออกจากงานและรับเงินออกจากกองทุนเป็นเงิน 23,858 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.7 ของ NAV ซึ่งลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2565 ที่มียอดจ่ายออก 25,345 ล้านบาท (ร้อยละ 1.9 ของ NAV) สะท้อนให้เห็นแนวโน้มที่ดีขึ้นภายหลังสถานการณ์โควิด-19 อย่างไรก็ตาม สมาชิกที่ออกจากงานและรับเงินออกจากกองทุนดังกล่าว มีความเสี่ยงที่จะนำเงินที่ได้รับไปใช้จ่าย เนื่องจากเงินที่จะนำเงินออกไปโดยไม่ออมต่อเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ทางภาษี ซึ่งส่งผลกระทบต่อการออมเพื่อการเกษียณในระยะยาว

จำนวนเงินจ่ายคืนสมาชิกที่ลาออกจากงาน

5.2 การจ่ายเงินคืนสมาชิกที่ลาออกจากกองทุนแต่ไม่ลาออกจากงาน

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 มีสมาชิกที่ลาออกจากกองทุนแต่ไม่ลาออกจากงานจำนวน 54,221 คน (ร้อยละ 1.9 ของสมาชิกทั้งหมด) โดยมีจำนวนเงินที่จ่ายคืนให้แก่สมาชิก 10,396 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของ NAV โดยมูลค่าดังกล่าวลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2565 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 21,205 ล้านบาท (ร้อยละ 0.8 ของ NAV) โดยจำนวนสมาชิกที่ลาออกจากกองทุนแต่ไม่ลาออกจากงานใกล้เคียงกับช่วงครึ่งแรกของปี 2565 ซึ่งมีสมาชิกลาออกจากกองทุนแต่ไม่ลาออกจากงานจำนวน 49,478 คน ทั้งนี้ สมาชิกดังกล่าวอาจไม่สามารถกลับมาเป็นสมาชิกกองทุนของนายจ้างรายนั้นได้อีกหากมีข้อบังคับกำหนดไว้ ทำให้สมาชิกกลุ่มนี้ไม่สามารถเก็บออมเพื่อการเกษียณได้อย่างต่อเนื่องและอาจส่งผลกระทบต่อความเพียงพอของเงินออมเพื่อการเกษียณได้

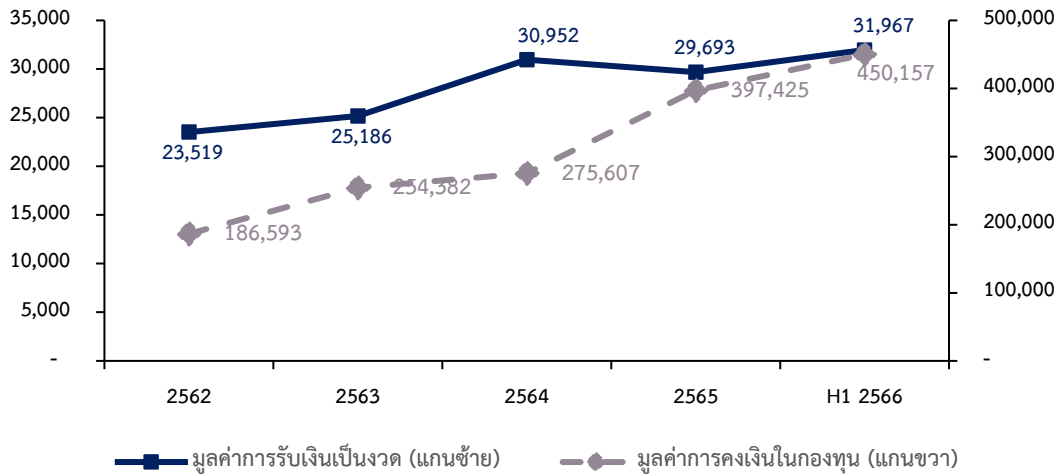

5.3 การบริหารจัดการเงินต่อเนื่องในกองทุน

(1) การคงเงินไว้ในกองทุนและการรับเงินจากกองทุนเป็นงวด

สมาชิกที่ออกจากงานและสมาชิกที่เกษียณอายุยังคงขอคงเงินและรับเงินจากกองทุนเป็นงวดอย่างต่อเนื่อง โดย ณ 30 มิถุนายน 2566 สมาชิกขอคงเงินไว้ในกองทุนมีมูลค่า 450,157 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 32 ของ NAV) เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.3 จากเดือนธันวาคม 2565 ส่วนการขอรับเงินจากกองทุนเป็นงวดมีมูลค่า 31,967 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 2 ของ NAV) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.6 จากสิ้นปี 2565 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกที่ออกจากงานและสมาชิกที่เกษียณอายุมีแนวโน้มคงเงินในกองทุนเพื่อลงทุนต่อเนื่อง

มูลค่าการคงเงินและการขอรับเงินเป็นงวดของสมาชิก

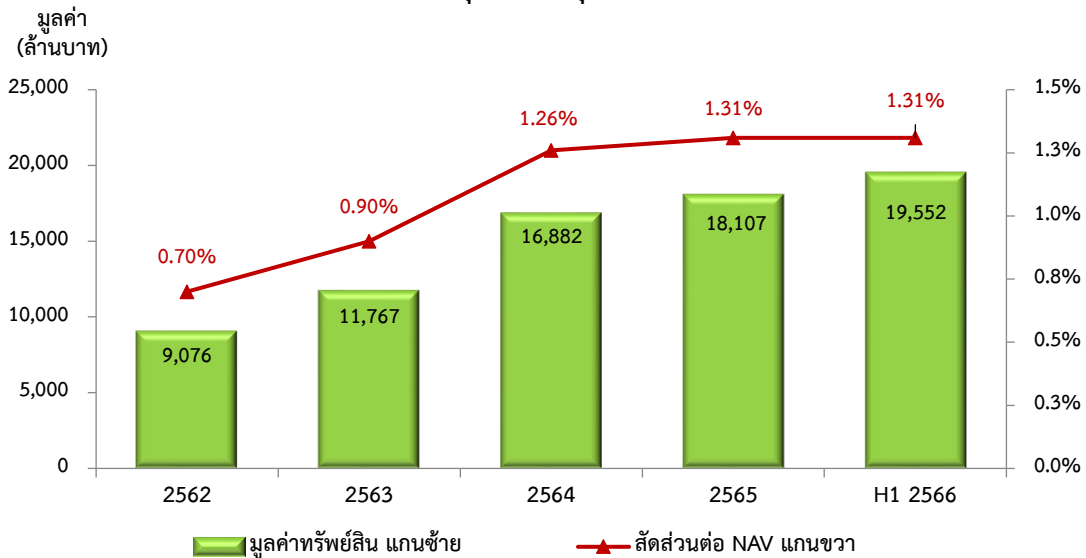

(2) การโอนเงินกองทุนไปกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF for PVD)

นับตั้งแต่ปี 2559 ซึ่งเป็นปีแรกที่ พ.ร.บ. กองทุนฯ เปิดให้สมาชิกที่สิ้นสมาชิกภาพจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสามารถโอนเงินไปยังกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพที่รับโอนเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (“RMF for PVD”) ได้ มีสมาชิกโอนเงินจากกองทุนไปกองทุน RMF for PVD เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 มีสมาชิกโอนเงินไป RMF for PVD ทั้งสิ้น 1,401 คน โดยมีเงินโอนไปทั้งสิ้น 19,552 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (ร้อยละ 8.0) จากสิ้นปี 2565 ทั้งนี้ เงินโอนไปยัง RMF for PVD ดังกล่าวมีส่วนต่อ NAV เพิ่มขึ้นต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2559 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า สมาชิกยังคงให้ความสำคัญกับการรักษาสิทธิประโยชน์ทางภาษี และต้องการให้เงินออมเกิดการลงทุนอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันมีกองทุน RMF for PVD ให้สมาชิกสามารถเลือกลงทุนได้ทั้งหมด 206 กองทุน โดยแบ่งเป็นกองที่มีนโยบายการลงทุนในตราสารทุน 107 กองทุน ตราสารหนี้ 43 กองทุน นโยบายผสม 41 กองทุน และกองทุนอื่น ๆ เช่น กองทุนที่ลงทุนในทองคำและอสังหาริมทรัพย์ 15 กองทุน โดยในกองทุนดังกล่าวมีกองทุนที่เน้นลงทุนในต่างประเทศจำนวน 97 กองทุน มี บลจ. ที่บริหารจัดการจำนวน 10 แห่ง

การโอนเงินกองทุนไปกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ

6. การให้ความรู้เกี่ยวกับการออมการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2566 สำนักงาน ก.ล.ต. ได้หารือร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อาทิ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน สมาคมบริษัทจัดการลงทุน เพื่อประสานความร่วมมือในการส่งเสริมให้กลุ่มนายจ้างที่มีศักยภาพมีความรู้ความเข้าใจและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อเป็นเครื่องมือการออมเพื่อการเกษียณของลูกจ้าง รวมถึงประโยชน์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโดยเฉพาะมุมมองของนายจ้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในภาคหน้า จึงได้ดำเนินการจัดทำกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ดังนี้

6.1 งานสัมมนาออนไลน์

สำนักงาน ก.ล.ต. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน และสมาคมบริษัทจัดการลงทุน ได้ร่วมกันจัดงานสัมมนาออนไลน์ “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ นายจ้างให้ นายจ้างได้ ลูกจ้างมั่นคง” เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2566 เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เข้าร่วมงานจำนวนกว่า 380 ราย โดยมีตัวแทนนายจ้างที่มีสวัสดิการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้แก่ลูกจ้างมาร่วมถ่ายทอดประสบการณ์และประโยชน์ที่ได้รับจากการมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้แก่ลูกจ้าง และมีตัวแทนบริษัทจัดการที่บริหารจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมาร่วมแลกเปลี่ยนบทบาทของบริษัทจัดการในการมีส่วนร่วมจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

6.2 คลิปวิดีโอสั้น

สำนักงาน ก.ล.ต. ได้จัดทำคลิปวิดีโอสั้นจำนวน 3 ตอน ภายใต้หัวข้อ “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ นายจ้างให้ นายจ้างได้” โดยได้รับเกียรติจากผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน อาทิ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สมาคมบริษัทจัดการลงทุน และตัวแทนนายจ้างที่มีสวัสดิการ

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้แก่ลูกจ้าง มาร่วมถ่ายทอดมุมมองเชิงนโยบายของการออมเพื่อการเกษียณ วิธีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และประโยชน์ที่นายจ้างได้รับจากการมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยได้เผยแพร่คลิปวิดีโอสั้นดังกล่าวในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม 2566 และนำไปเผยแพร่ภายในบูธของสำนักงาน ก.ล.ต. ในงานมหกรรมการเงิน (Money Expo) ณ กรุงเทพฯ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2566 ซึ่งมีจำนวนผู้เยี่ยมชมบูธของสำนักงาน ก.ล.ต. กว่า 3,000 คน รวมถึงได้จัดส่งคลิปวิดีโอสั้นดังกล่าวให้ผู้สนใจเพื่อศึกษาความรู้เพิ่มเติมด้วย อาทิ ผู้เข้าร่วมงานสัมมนาออนไลน์ที่จัดขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน 2566 (ตามข้อ 7.1)

6.3 บทความและ infographic

ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน 2566 สำนักงาน ก.ล.ต. ได้จัดทำบทความและ infographic จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ (1) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ นายจ้างให้ นายจ้างได้ (2) นับหนึ่งถึงเจ็ด จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้ (3) นายจ้างสนับสนุนเต็มที่ เมื่อมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และ (4) Q&A กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เมื่อมีคำถามมาก็มีคำตอบไป โดยได้เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดียของสำนักงาน ซึ่งรวมถึงเว็บไซต์ www.thaipvd.com

7. การดำเนินการที่สำคัญเพื่อพัฒนากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 สำนักงาน ก.ล.ต. ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการวางรากฐานให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีความแข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของภาคธุรกิจ คู่ครองประโยชน์ของสมาชิก และเป็นช่องทางการออมการลงทุนเพื่อการเกษียณที่สำคัญของประเทศ โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

7.1 การปรับปรุง พ.ร.บ. กองทุนฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

สำนักงาน ก.ล.ต. ยังคงเดินหน้าปรับปรุง พ.ร.บ. กองทุนฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยได้เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อหลักการและร่างกฎหมายในการปรับปรุง พ.ร.บ. กองทุนฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2566 ถึงวันที่ 4 มีนาคม 2566 รวมทั้งจัดสัมมนาออนไลน์เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 เพื่อเพิ่มโอกาสในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากผู้ที่เกี่ยวข้องในวงกว้างและหลากหลายยิ่งขึ้น เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่างกฎหมาย อีกทั้งได้หารือกับสมาคมบริษัทจัดการลงทุน (AIMC) เพื่อรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมเมื่อเดือนเมษายน 2566 โดยภายหลังการปิดรับฟังความคิดเห็น สำนักงาน ก.ล.ต. ได้จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่บนเว็บไซต์ พร้อมทั้งนำเสนอผลการรับฟังความคิดเห็นต่อผู้แทนของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2566 โดยมีหลักการสำคัญ ซึ่งแบ่งได้เป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

(1) พัฒนาการของโครงสร้างกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและแนวทางการปฏิบัติงาน เช่น การเพิ่มความชัดเจนในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการจดทะเบียน การเปิดให้มิวนายทะเบียนสมาชิกราย นายจ้าง (central registrar) เป็นต้น

(2) การพัฒนา governance และกลไกการคุ้มครองสมาชิก เช่น การกำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน เป็นต้น

(3) การส่งเสริมให้ลูกจ้างมีการออมที่เพียงพอ เช่น กำหนดให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างเข้าเป็น สมาชิกได้โดยง่าย (automatic enrollment) ซึ่งจะช่วยให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพครอบคลุมลูกจ้างได้มากขึ้น การมีกลไกช่วยให้สมาชิกมีนโยบายการลงทุนที่เหมาะสมโดยกำหนดนโยบายการลงทุนสำหรับลูกจ้างที่ไม่แสดง เจตนาเลือก (default portfolio) เป็นต้น

(4) การดำเนินการเพื่อให้สมาชิกได้รับเงินเร็วขึ้น เช่น การให้ผู้จัดการกองทุนจ่ายเงิน แยกส่วนของนายจ้างและลูกจ้างได้ เพื่อช่วยให้ลูกจ้างสามารถรับเงินในส่วนของลูกจ้างได้ก่อนในกรณีเกิดข้อพิพาทกับ นายจ้าง การให้นายทะเบียนมีอำนาจยกเลิกกองทุนและกองทุนเฉพาะส่วนรายนายจ้างได้กรณีไม่สามารถติดต่อนายจ้าง หรือคณะกรรมการกองทุนได้ เพื่อให้ผู้จัดการกองทุนจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างได้ และการจัดการเงินคงค้าง (unclaimed money) เป็นต้น

(5) การเพิ่มความยืดหยุ่นของการจัดการเงินออม เช่น การให้อำนาจรัฐมนตรีลดหย่อน การส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุน การเปิดให้ลูกจ้างที่ประสบปัญหาทางการเงินสามารถหยุดส่งเงิน เป็นการชั่วคราวได้เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการจัดการสภาพคล่องของตนเอง การเพิ่มอัตราเพดานเงินสะสม-สมทบ การให้ลูกจ้างที่เข้าเงื่อนไขเกษียณอายุและยังเป็นลูกจ้างต่อไป สามารถส่งเงินสะสมต่อได้โดยนายจ้างจะจ่ายเงิน สมทบหรือไม่ก็ได้ การให้ลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพด้วยเหตุออกจากงานโดยไม่ได้เกษียณอายุสามารถรับเงินงวดได้ เพื่อเพิ่มทางเลือกในการรับเงินจากกองทุน การให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพรองรับการโอนย้ายกองทุนหรือชำระ การขายเป็นหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นแทนเงินได้ (pay in kind) เป็นต้น

(6) การกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมาย เช่น การกำหนดมาตรฐานของข้อบังคับกองทุน และแนวทางการรับจดทะเบียน การให้นายจ้างรายงานข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนและสมาชิก การปรับปรุงอำนาจนาย ทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

นอกจากนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ตระหนักถึงปัญหาเงินคงค้าง (unclaimed money) ที่มีอยู่ จำนวนมาก โดยเกิดจากสาเหตุหลายประการที่ทำให้สมาชิกที่สิ้นสมาชิกภาพแล้วไม่ได้รับเงินจาก บลจ. ซึ่งต้องจ่าย ผ่านคณะกรรมการกองทุนหรือนายจ้าง ดังนั้น หาก บลจ. มีข้อมูลสมาชิก จะสามารถติดต่อและจ่ายเงินโดยตรง ให้แก่สมาชิกและได้รับเงินของตนเพื่อนำไปใช้ในยามจำเป็นหรือเก็บออมเพื่อรักษาเป้าหมายการออม เพื่อการเกษียณอายุ อย่างไรก็ตาม การเปิดรับฟังความคิดเห็นหลักการและร่างประกาศเมื่อช่วงปลายปี 2565 ที่ผ่านมา ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ซึ่งทั้งหมดเป็น บลจ. ไม่เห็นด้วยกับหลักการดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่ามีการระ

ในการจัดเก็บข้อมูลที่อาจจะไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน ก.ล.ต. ดังนั้น สำนักงาน ก.ล.ต. จึงอยู่ระหว่างการพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาอื่นเพิ่มเติม ซึ่งรวมถึงการดำเนินการปรับปรุง พ.ร.บ. กองทุนฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ตามที่กล่าวข้างต้น) โดยครอบคลุมหลักการที่จะช่วยจัดการปัญหาเงินคงค้าง ดังนี้ (1) การกำหนดให้นายจ้างยื่นรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนและสมาชิกต่อนายทะเบียน ผู้จัดการ และบุคคลอื่นใดตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด (2) การกำหนดหน้าที่ของนายจ้างในการแจ้งสิ้นสมาชิกภาพของสมาชิกต่อ บลจ. ในขณะที่เดียวกันให้ลูกจ้างสามารถแจ้งสิ้นสมาชิกภาพกับ บลจ. โดยตรงได้ โดยแสดงหลักฐานยืนยัน (3) นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้เลิกกองทุน ในกรณีมีพฤติการณ์ที่เห็นว่ากิจการกองทุนไม่อาจดำเนินต่อไปได้ (4) การกำหนดให้เมื่อสมาชิกสิ้นสมาชิกภาพ หากสมาชิกหรือบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินไม่มาขอรับเงินภายใน 10 ปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้มารับเงิน ให้สามารถโอนเงินคงค้างไปกองทุนตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด โดยอาจนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนากองทุนสำรองเลี้ยงชีพต่อไปได้ และ (5) การให้อำนาจนายทะเบียนกำหนดหลักเกณฑ์ของข้อบังคับกองทุน รวมถึงหลักเกณฑ์และวิธีการรับจดทะเบียนแก้ไข หรือเพิ่มเติมข้อบังคับกองทุน โดยสำนักงาน ก.ล.ต. จะจัดทำข้อบังคับมาตรฐาน ซึ่งกำหนดให้ บลจ. จ่ายเงินโดยใช้วิธีการโอนเงินให้แก่สมาชิก เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเงินคงค้างในระยะยาวต่อไป

7.2 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลและการรายงานสรุปข้อมูลสำคัญของนโยบายการลงทุน และแบบรายงานข้อมูลของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการเปิดรับฟังความคิดเห็นเมื่อช่วงปลายปี 2565 ที่ผ่านมา สำนักงาน ก.ล.ต. อยู่ระหว่างปรับปรุงหลักการและร่างประกาศเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลและการรายงานสรุปข้อมูลสำคัญของนโยบายการลงทุน (“factsheet”) กรณีมีการเพิ่มนโยบายการลงทุนใหม่ในกองทุนเดิมหรือกรณีมีการจัดตั้งกองทุนใหม่ รวมถึงการจัดทำและจัดส่งแบบรายงานข้อมูลของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประเภท pooled fund ต่อสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีข้อมูลสำหรับใช้วิเคราะห์อุตสาหกรรม และนำไปจัดทำเครื่องมือเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างนโยบายการลงทุน (comparison tool) เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.ล.ต. ซึ่งจะช่วยให้คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนที่ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มโอกาสในการบรรลุเป้าหมายการออมระยะยาวเพื่อการเกษียณอายุได้ดียิ่งขึ้น โดยคาดว่าจะเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อหลักการและร่างประกาศที่ได้ปรับปรุงในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2566
